

Total No. of Printed Pages: 02

SUBJECT CODE NO: - Z-1313
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. F.Y. (Sem-I)
Examination March / April - 2023
Economics - I (Compulsory) (Micro Economics)

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 50]

Please check whether you have got the right question paper.

N. B

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black and blue pen only
- 3) use pencil for diagram
- 4) Use of any signs, attractive attention is prohibited
1. सर्व प्रश्न सोडविणे अवश्यक आहे
2. फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचा वापर करावा
3. आकृत्यांसाठी पेन्सिल चा वापर करावा
4. कोणतेही लक्ष वेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे

Q1 Fill in the blanks (attempt all)

05

1. Adam smith was written _____ book in 1776
2. Cross elasticity of demand = $\frac{\text{Percentage changed in demand of X commodity}}{\text{Percentage changed in price of Y commodity}}$
3. Indifference curve is _____ to origin
4. In _____ equilibrium all economic factor considered together
5. Small part of whole economy analyses in _____ economics

रिकाय्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

1. आदम स्मिथ यांनी १७७६ मध्ये _____ हा ग्रंथ लिहिला
2. मागणीची तिरकस लवचिकता = $\frac{1/X \text{ वस्तूच्या मागणीतील प्रमानशील बदल}}{\text{Percentage changed in price of Y commodity}}$
3. समवृत्ती वक्र आरंभबिंदूशी _____ असतो
4. _____ या संतुलनात सर्व आर्थिक घटकांचा एकत्रित विचार केला जातो
5. अर्थव्यवस्थेतील लहानात लहान घटकाचे विश्लेषण _____ अर्थशास्त्रात केले जाते

B) Answer in a sentence (attempt all)

1. What is relationship between price and supply of Goods?
2. According to which utility approach utility can be measured?
3. Who has written book entitled value and capital?
4. What is meant by Micro Economy?
5. Who has Stated Giffeni's paradox?

05

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

1. वस्तूची किंमत व पुरवठा यामध्ये कसा संबंध असतो ?
2. उपयोगितेच्या कोणत्या दृष्टीकोनानुसार उपयोगितेचे मापन करता येते
3. मूल्य व भांडवल हा ग्रंथ कोणी लिहिला ?

4. सूक्ष्म अर्थशास्त्र म्हणजे काय ?
5. गीफेनचा विरोधाभास कोणी मांडला ?

Q2 Explain concept / terms/ units / events (any two)
(Word limitation minimum 60 for each)

10

- i) Micro economics
- ii) Social optimum
- iii) Supply function
- iv) Equilibrium

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना / स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा 60 शब्द)

- i) सूक्ष्म अर्थशास्त्र
- ii) सामाजिक उक्ततम
- iii) पुरवठा फालन
- iv) संतुलन

10

B) Attempt in short (any two)

(word limitation minimum 60 for each answer)

1. Explain the difference between Micro and macro economics
2. Explain the law of Diminishing Marginal utility
3. Write the assumptions of the law of Demand
4. Explain any two characteristics of indifference curve with the help of diagram

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा 60 शब्द)

1. सूक्ष्म व स्थूल अर्थशास्त्रातील फरक स्पष्ट करा
2. घटना सीमांत उपयोगितेचा नियम स्पष्ट करा
3. मागणीचा नियमाची गृहिते लिहा
4. समवृत्ती वक्राची कोणतीही दोन वैशिष्टे आकृतीच्या सहाय्याने स्पष्ट करा

Q3 Answer in details (any one)

20

(Word limitation minimum 200 for each answer)

1. What is meant by supply? Explain the law of supply with diagram
2. What is meant by Indifference Curve?

सविस्तर उत्तरे लिहा (कोणतेही एक)

(प्रश्नाच्या उत्तरास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

1. पुरवठा म्हणजे काय ? आकृतीचा सहाय्याने पुरवठ्याचा नियम स्पष्ट करा
2. समवृत्ती वक्र म्हणजे काय ? समवृत्ती वक्राच्या सहाय्याने उत्पन्न परिणाम स्पष्ट करा

Total No. of Printed Pages: 2

SUBJECT CODE NO: - Z-1314
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. F.Y. (Sem-I)
Examination March / April - 2023
Economics - II (Compulsory) (Indian Economy)

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 50]

Please check whether you have got the right question paper.

N. B

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use pencil for diagram.
- 3) Use Only blue or black pen for writing.
- 4) Use of any sign, attractive attention is prohibited
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ३) फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध.

Q1 A. Fill in the blanks (attempt all)

05

1. The Bombay plan was prepared in _____ year
2. In _____ year first national forest policy issues by the government of India
3. In 1951-year, Indians population was _____ crores
4. The period of twelfth (12th) five-year plan was _____
5. Rural works programme was started in _____ year

अ) रिकाम्या जागा भरा

1. मुंबई योजना _____ साली तयार केली
2. _____ या वर्षी भारत सरकारने राष्ट्रीय जंगल विषयक धोरण जाहीर केले
3. १९५१ साली भारताची लोकसंख्या _____ कोटी होती
4. बाराव्या (१२ व्या) पंचवार्षिक योजनेचा कालावधी _____ होता
5. ग्रामीण प्रकल्प कार्यक्रम _____ साली सुरु झाला

B. Answer in one sentence

05

1. What is relative poverty?
2. Which year Draught phone areas program was started?
3. In which year planning commission was established?
4. Who creates human development Index concept in 1990
5. What meant by disguised unemployment

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा

1. सापेक्षा दारिद्र्य म्हणजे काय ?
2. कोणत्या साली अवर्षणप्रवण क्षेत्र कार्यक्रम सुरु झाला ?
3. कोणत्या वर्षी नियोजन आयोगाची स्थापना झाली ?
4. १९९० मध्ये मानव विकास निर्देशकाची संकल्पना कोणी मांडली ?
5. छुपी बेकारी म्हणजे काय?

Q2 A. Explain concept / Terms/ units / events (any two)

10

(Word limitation minimum 60 for each answer)

1. Birth rate
2. Forest resources
3. Sustainable Development
4. Planning commission

अ) संकल्पना /संज्ञा /घटक /घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास शब्द मर्यादा 60 शब्द)

1. जन्म दर
2. जंगल संपत्ती
3. शाश्वत विकास
4. नियोजन आयोग

B. Attempt in shorts (any two)

(Word limitation minimum 60 for each answer)

10

1. Write the objective of planning
2. Explain the memory of poverty
3. State the characteristics of Indian economy
4. Explain the indicators of human development index

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

1. नियोजनाची उद्दिष्टे लिहा
2. दारिद्र्यावर उपाय स्पष्ट करा
3. भारतीय अर्थव्यवस्थेची वैशिष्ट्ये सांगा
4. मानवी विकास निर्देशकांचे दर्शके स्पष्ट करा

Q3 Answer in detail. (Any one)

20

(Word limitation minimum 200 for each answer)

1. Explain the growth of population in India.
2. What is meant by poverty? Explain the causes of poverty.

सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक)

१. भारतातील लोकसंख्येची वाढ स्पष्ट करा.
२. दारिद्र्य म्हणजे काय? दारिद्र्याची कारणे सांगा.

Total No. of Printed Pages: 3

SUBJECT CODE NO: - ZZ-1535

FACULTY OF HUMANITIES

B.A F.Y (Sem-II)

Examination March / April - 2023

Economics - III (Compulsory) Micro Economics - II

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 40]

Please check whether you have got the right question paper.

N. B

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use blue or black pen only.
- 3) Use pencil for diagram.
- 4) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- 2) फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- 3) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- 4) कोणत्याही लक्षवेधक व सांकेतिक खुण करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q1 A] Answer Multiple Choice Questions (Attempt all)

05

1. How many stages is Law of variable proportion
a) Two b) Three c) four d) Five
2. In which market there is only one seller.
a) Perfect Competition b) Monopoly
c) Monopolistic Competition d) None of these
3. Who has stated the concept of Quasi-Rent?
a) Recardo b) Marshall c) Pigou d) Hicks
4. Which production factor gets Interest?
a) Land b) Labour c) Capital d) None of above
5. In which market there are many buyers and many sellers?
a) monopoly b) Perfect Competition
c) Monopolistic Competition d) None of above

खालील बहुपर्यायी प्रश्न सोडवा. (सर्व अनिवार्य)

1. बदलत्या प्रमाण नियमाच्या किती अवस्था आहेत?
अ) दोन ब) तीन क) चार ड) पाच
2. कोणत्या बाजारपेठेत एकच विक्रेता असतो?
अ) पूर्ण स्पर्धा ब) मक्तेदारी
क) मक्तेदारी युक्त ड) वरील पैकी नाही

3. आभासी खंडाची संकल्पना कोणी मांडली?
अ) रिकार्डो ब) मार्शल क) पिगु ड) हिक्स
4. कोणत्या उत्पादन घटकास व्याज मिळते?
अ) भूमी ब) श्रम क) भांडवल ड) वरीलपैकी नाही
5. असंख्य ग्राहक व असंख्य विक्रेता कोणत्या बाजार पेठेत असतात?
अ) मत्केदारी ब) पूर्ण स्पर्धा
क) मत्केदारी युक्त स्पर्धा ड) वरीलपैकी नाही

B] Answer in a sentence (attempt all)

05

1. What is meant by production?
2. What is variable production cost?
3. What is meant by selling cost?
4. What called to innovation?
5. Who wrote the book 'Economics of imperfect competition'?

ब] एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

1. उत्पादन म्हणजे काय?
2. बदलता उत्पादन खर्च म्हणजे काय?
3. विक्री खर्च म्हणजे काय?
4. नवप्रवर्तन कशास म्हणतात?
5. अपूर्ण स्पर्धेचे अर्थशास्त्र हा ग्रंथ कोणी लिहिला?

Q2 Explain concept/terms/units/events (any two)

10

(word limitation minimum 60 for each answer)

1. Production function
2. External Economics
3. Marginal Revenue
4. Quasi Rent

संकल्पना/संज्ञा/घटक/घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान 60 शब्द मर्यादा)

1. उत्पादन फलन
2. बाह्य बचती
3. सीमांत प्राप्ती
4. आभासी खंड

Q3 Attempt answer in short (any two)
(word limitation 60 for each answer)

10

1. Explain the concept of opportunity lost.
2. Explain the Long run average cost curve
3. State the features of monopolistic competition
4. Write in short innovation theory of profit.

थोडक्यात उत्तरे लिहा.

(प्रत्येक प्रश्नास किमान 60 शब्द मर्यादा)

1. संधी खर्चाची संकल्पना स्पष्ट करा.
2. दीर्घ कालीन सरासरी खर्च वक्र स्पष्ट करा.
3. मत्केदारी युक्त स्पर्धेची वैशिष्ट्य स्पष्ट करा.
4. नफ्याचा नवप्रवर्तन सिद्धांत थोडक्यात स्पष्ट करा.

Q4 Answer in detail (any one)
(word limitation minimum 200 for each answer)

10

1. Explain how the price of good is determined in perfect competitive market.
2. Critically examine the Ricardian theory of Rent.

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान 200 शब्द मर्यादा)

1. पूर्ण स्पर्धेच्या बाजारपेठेत वस्तूची किंमत कशी ठरते ते सांगा.
2. रिकार्डोच्या खंड सिद्धांताचे टीकात्मक परिक्षण करा.

Total No. of Printed Pages: 2

SUBJECT CODE NO: - Z-1333
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. F.Y. (Sem-II)
Examination March / April - 2023
Economics - III (Compulsory) (Price Theory)

[Time:1.50 Hours]

[Max. Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

N. B

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black or blue pen only
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of any signs, attracting attention is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे
- 2) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- 3) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे

Q1 A) Fill in the blanks (Attempt all) :

5

- 1) In short run Production increases variable cost also.....
- 2) Limit pricing model is stated by.....
- 3) The book titled the Risk uncertainty and Profit was Written by.....
- 4) According to..... Fixed cost means supplementary cost.
- 5) According to Demand of Goods is perfectly elastic in the Perfect Competition.

अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) अल्पकाळात उत्पादन वाढ झाल्यास बदलांच्या व्ययात होते.
- 2) सिमा किंमत प्रारूप यांनी मांडले.
- 3) धोका अनिश्चिता व नफा हा ग्रंथ यांनी लिहिला.
- ४).....यांच्या मते स्थिर खर्च म्हणजे पूरक खर्च होय.
- ५).....यांच्या मते पूर्ण स्पर्धा बाजारात वस्तूची मागणी पूर्ण लवचिक असते.

B) Answer in one sentence (Attempt all)

5

- 1) What is meant by Monopoly?
- 2) What is the monetary Production cost?
- 3) Who is the Innovation profit theory?
- 4) What does output' means?
- 5) State the formula of marginal cost?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- १) मक्तेदारी म्हणजे काय?
- २) मौद्रिक उत्पादन खर्च म्हणजे काय ?.
- 3) नफ्याच्या नवप्रवर्तनाचा सिद्धांत कोणी मांडला

- ४) प्रदाने म्हणजे काय ?
५) सीमांत खर्चाचे सुत्र सांगा

Q2 A) Explain concepts/terms/ units / events (any two) 10
(Word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Oligopoly 2) Market
3) Average Variable Cost 4) production function

अ) संकल्पना | संज्ञा | धरक / घटना स्पष्ट (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) अल्पाधिकार २) बाजारपेठ
३) सरासरी बदलता खर्च ४) उत्पादन फलन

B) Answer in short (any two) 10
(Word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Explain the Price determination under monopolistic competition.
2) State the features of the Perfect competition.
3) Write the features of isoquant curve
4) State the Internal economies?

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

- १) मक्तेदारीयुक्त स्पर्धेतील किंमत निश्चिती स्पष्ट करा
२) पूर्ण स्पर्धेची वैशिष्ट्ये सांगा,
३) सम उत्पादन फल वक्राची वैशिष्ट्ये लिहा.
४) अंतर्गत बचती सांगा.

Q3 Answer in detail (any one) 20
(word limitation minimum 200 For each answer)

- 1) Explain the marginal Productivity Theory of distribution.
2) critically Examine the Riparian Rent Theory

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नात किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- १) वितरणाचा सीमांत उत्पादकता सिद्धांत स्पष्ट करा.
२) रिकार्डोच्या खंड सिद्धांताचे टीकात्मक परिक्षण करा.

Total No. of Printed Pages: 3

SUBJECT CODE NO: -ZZ-1536
FACULTY OF HUMANITIES
B.A F.Y (Sem-II)
Examination March / April - 2023
Economics - IV (Compulsory) Macro Economics - II

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 40]

Please check whether you have got the right question paper.

N. B

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use blue or black pen only.
- 3) Use Pencil for diagram.
- 4) Use of any signs, attracting attentions is Prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त निव्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक व सांकेतिक खुण करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q1 A. Answer multiple choice questions. (Attempt All)

05

- 1) Which theory is stated by Hayek?
 - a) Over Investment theory of trade cycle
 - b) The quantity theory of Money
 - c) Demand theory
 - d) Supply theory
- 2) Who is stated the 'Quantity theory of money'?

a) Dr. Marshall	b) J.M. Keynes
c) Fisher	d) Adam smith
- 3) Which statistical tool is use for measuring changes in the value of money over a Period of time?

a) The Price Index	b) Multiplier.
c) Consumption	d) None of the above
- 4) Which types of Keynes employment theory?

a) Dynamic	b) static	c) stable	d) None of the above
------------	-----------	-----------	----------------------
- 5) Which factors are studied in Macroeconomics?

a) Unit	b) Aggregate
c) Unit and Aggregate	d) None of the above

अ. खालील बहुपर्यायी प्रश्न सोडवा (सर्व अनिवार्य)

- 1) 'हायेक' यांनी कोणता सिद्धांत मांडला आहे?
 - अ) व्यापारचक्राचा अतिरिक्त गुंतवणूक सिद्धांत
 - ब) चलन संख्यामान सिद्धांत
 - क) मागणी सिद्धांत
 - ड) पुरवठा सिद्धांत
- 2) चलन संख्यामान सिद्धांत कोणी मांडला आहे?
 - अ) डॉ. मार्शल
 - ब) जे. एम. केन्स
 - क) फिशर
 - ड) अँडम स्मिथ
- 3) पैशाच्या मुल्यातील विशिष्ट काळातील झालेले बदल मोजण्याचे सांख्यिकीय साधन कोणते आहे?
 - अ) किंमत निर्देशांक
 - ब) गुणक
 - क) उपभोग
 - ड) वरील पैकी नाही
- 4) केन्सचा रोजगार सिद्धांत कोणत्या प्रकारचा आहे?
 - अ) गतिशील
 - ब) स्थितीशील
 - क) स्थिर
 - ड) वरील पैकी कोणतेही नाही
- 5) स्थूल अर्थशास्त्रात कोणत्या घटकांचा अभ्यास केला जातो?
 - अ) एकक
 - ब) समग्र
 - क) एकक आणि समग्र
 - ड) वरील पैकी कोणतेही नाही

B. Answer in a sentence. (Attempt All)

- 1) What is meant by trade cycle?
- 2) What is meant by prosperity?
- 3) What is Macro Economics?
- 4) Who has propounded 'Monetary Theory of Trade cycle'?
- 5) What is meant by Money?

ब. एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- 1) व्यापारचक्र म्हणजे काय?
- 2) लेजी म्हणजे काय?
- 3) स्थूल अर्थशास्त्र म्हणजे काय?
- 4) 'व्यापार चक्राचा मोट्टीक सिद्धांत' कोणी मांडला?
- 5) पैसा म्हणजे काय?

- Q2 Explain concept / terms / units / events. (any two) 10
(Word limitation minimum 60 for each answer)
- 1) Demand Pull Inflation
 - 2) Macro Economics
 - 3) Monetary Policy
 - 4) Public Expenditure
- संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन) 10
(प्रत्येक प्रश्नास किमान ६० शब्द मर्यादा)
- 1) मागणीजन्य चलनवाढ
 - 2) स्थूल अर्थशास्त्र
 - 3) मोद्रीक धोरण
 - 4) सार्वजनिक खर्च
- Q3 Attempt answer in short. (any two) 10
(Word limitation minimum 60 for each answer)
- 1) State the effects of Inflation
 - 2) Explain the characteristic of trade cycles
 - 3) State the importance of Macroeconomics?
 - 4) State the value of Money.
- थोडक्यात उत्तर लिहा. (कोणतेही दोन) 10
(प्रत्येक प्रश्नास किमान ६० शब्द मर्यादा)
- 1) चलनवाढीचे परिणाम सांगा.
 - 2) व्यापार चक्राची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
 - 3) स्थूल अर्थशास्त्राचे महत्त्व सांगा.
 - 4) पैशाचे मुल्य सांगा.
- Q4 Answer in Detail. (any one) 10
(Word limitation minimum 200 for each answer)
- 1) Explain the causes and effects of Inflation.
 - 2) State the definition of Macroeconomics, explain its importance and limitation of Macroeconomics.
- सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक) 10
(प्रत्येक प्रश्नास किमान २०० शब्द मर्यादा)
- 1) भाववाढीची कारणे व परिणाम स्पष्ट करा.
 - 2) स्थूल अर्थशास्त्राची व्याख्या सांगा. स्थूल अर्थशास्त्राचे महत्त्व आणि मर्यादा स्पष्ट करा.

Total No. of Printed Pages: 03

SUBJECT CODE NO: - Z-1334
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. F.Y. (Sem-II)
Examination March / April - 2023
Economics - IV (Compulsory) (Money Banking & Finance)

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 50]

Please check whether you have got the right question paper.

N. B

- 1) All questions are compulsory.
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- 2) Use black and blue pen only.
- 2) फक्त निळ्या आणि काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- 3) Use pencil for diagrams.
- 3) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- 4) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
- 4) कोणतेही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q1 A) Fill in the blanks (attempt all)

05

- 1) _____ controls on the Indian Banking business.
- 2) Regional Rural Banks was established in the year _____.
- 3) M_1 means _____.
- 4) Open market operation is a _____ tool of credit control.
- 5) In the year _____ SEBI get statutory status.

अ) रिक्तस्थानां जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- 1) भारतीय बँक व्यवसायावर _____ चे नियंत्रण असते.
- 2) प्रादेशिक ग्रामीण बँकांची स्थापना _____ साली झाली.
- 3) M_1 म्हणजे _____.
- 4) खुल्या बाजारात कर्जरोख्यांची खरेदी-विक्री हे पतनियंत्रणाचे _____ साधन आहे.
- 5) सेबीला वैधानिक दर्जा _____ साली मिळाला.

B) Answer in a sentence (attempt all)

05

- 1) Where is the head office of the Reserve Bank of India?
- 2) What is meant by money?
- 3) Which bank creates credit creation?
- 4) What is meant by internet Banking?
- 5) How many commercial banks were nationalized in 1969?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- 1) रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडियाचे मुख्य कार्यालय कोठे आहे?
- 2) मुद्रा म्हणजे काय?
- 3) कोणती बँक पतनिर्मिती करते?
- 4) इंटरनेट बँकिंग म्हणजे काय?
- 5) 1969 साली किती व्यापारी बँकांचे राष्ट्रीयीकरण करण्यात आले.

Q2 Explain concept / terms / units / event (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

10

- 1) Money Market
- 2) Bank Rate
- 3) Gold Bullion Standard
- 4) Core Banking

संकल्पना / संज्ञा / घटक घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

- 1) नाणेबाजार
- 2) बँक दर
- 3) सुवर्ण धातू पद्धती
- 4) कोअर बँकिंग

B) Attempt in short (any two)

10

(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Write the features of ATM.
- 2) State the recommendations of Narasimham committee.
- 3) Write the functions of money.
- 4) State the merits and demerits of fixed maximum fiduciary system.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

- 1) ए.टी.एम ची वैशिष्ट्ये लिहा.
- 2) नरसिंहम समितीच्या शिफारशी सांगा.
- 3) पैशाची कार्ये लिहा.
- 4) कमाल निश्चित विश्वास निधी पद्धतीचे फायदे-तोटे सांगा.

Q3 Answer in detail (any one)

20

(word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) Explain in detail Grashm's Law.
- 2) Explain the role of Capital Market in economy.

सविस्तर उत्तरे लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- 1) ग्रॅशमचा नियम सविस्तर स्पष्ट करा.
- 2) अर्थव्यवस्थेतील भांडवल बाजाराची भूमिका स्पष्ट करा.

Total No. of Printed Pages: 03

SUBJECT CODE NO: - Z-1327

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. S.Y. (Sem-III)

Examination March / April - 2023

Economics - V (Compulsory) (Macro Economics)

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 50]

Please check whether you have got the right question paper.

N. B

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use Only blue or black pen for writing.
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of any signs attracting attentions is provided.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त काळ्या आणि निळ्या पेनचाच वापर करा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर अपेक्षित आहे.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण अथवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q1

A) Fill in the blanks (attempt all)

05

- 1) The book 'General theory of employment interest and money' written by _____
- 2) One's expenditure is of another's _____ in the economy.
- 3) An over- investment theory of trade cycle is propounded by _____
- 4) Quantitative theory of money stated by _____
- 5) _____ is the fiscal measure of controlling the trade cycle.

अ) रिकाम्या जागा भरा.(सर्व)

- १) रोजगारी, व्याज आणि पैसा यांचा सामान्य सिद्धांत हा ग्रंथ _____ यांनी लिहिला.
- २) अर्थव्यवस्थेत एकाचा खर्च हे दुसऱ्याचे असते.

३) व्यापार चक्राचा अतिरिक्त गुंतवणूक सिद्धांत _____ यांनी मांडला.

४) चलनसंख्यामान सिद्धांत _____ यांनी मांडला.

५) _____ हे व्यापार चक्र नियंत्रणाचे राजकोषीय साधन आहे.

B) Answer in one sentence (all)

1) Define the Net National Income

2) What is mean by prosperity?

3) What is mean by Trade cycle?

4) What is the use of Index Number?

5) Who has propounded the 'Law of Market'?

05

ब) एका वाक्यात उत्तर लिहा (सर्व अनिवार्य)

१) शुद्ध राष्ट्रीय उत्पादनाचा अर्थ सांगा

२) 'तेजी' म्हणजे काय?

३) व्यापारचक्र म्हणजे काय?

४) निर्देशांकाचा उपयोग काय आहे?

५) बाजारपेठेचा नियम कोणी मांडला?

Q2

A) explain concepts / terms / units / events (any two)

10

(word limitation minimum 60 for each answer)

1) value of money

2) Index Number

3) Gross National product

4) Marginal propensity to consume

5) Aggregate demand

अ) संकल्पना/संज्ञा / घटक/घटना/स्पष्ट करा.(कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

१) मुद्रेचे मूल्य

२) निर्देशांक

३) स्थूल राष्ट्रीय उत्पादन

- ४) सीमांत उपभोग प्रवृत्ती
५) समग्र मागणी.

B) Attempt answer in short (any two)

10

(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Explain the measuring methods of National Income.
- 2) Explain the Psychological approach of consumption.
- 3) Explain fisher's quantitative theory of money
- 4) Explain the stages of Trade cycle

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) राष्ट्रीय उत्पन्न मापनाच्या पद्धती स्पष्ट करा.
- २) उपभोगाचा मानसशास्त्रीय दृष्टीकोन स्पष्ट करा.
- ३) फिशर यांचा चलनसंख्यामान सिद्धांत स्पष्ट करा.
- ४) व्यापार चक्राच्या अवस्था स्पष्ट करा.

Q3 Answer in detail (any one)

20

(word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) Define the macro Economics; explain its importance and limitation of macro Economics.
- 2) What is mean by trade cycle? Write the measures to control trade cycle.

सविस्तर उत्तर लिहा. (एक)

(प्रत्येक प्रश्नाच्या उत्तरास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- १) स्थूल अर्थशास्त्राची व्याख्या सांगा. स्थूल अर्थशास्त्राचे महत्त्व आणि मर्यादा विशद करा.
- २) व्यापारचक्र म्हणजे काय? व्यापार चक्र नियंत्रणाचे उपाय लिहा.

Total No. of Printed Pages: 03

SUBJECT CODE NO: - Z-1328

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. S.Y. (Sem-III)

Examination March / April - 2023

Economics - VI (Compulsory) (Economics of Development)

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 50]

Please check whether you have got the right question paper.

N. B

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use Only blue or black pen for writing.
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of any signs attracting attentions is provided.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त काळ्या आणि निळ्या पेनचाच वापर करा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर अपेक्षित आहे.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण अथवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q1

A) Fill in the blanks (attempt all)

05

रिकाम्या जागा भरा.(सर्व)

- 1) The concept of economic growth mainly applies to _____ the country.
आर्थिक वृद्धी ही संकल्पना प्रामुख्याने _____ देशाला लागू पडेल
- 2) In economic development the emphasis is on _____
आर्थिक विकासात _____ विकासावर भर दिला जातो.
- 3) _____ presented the theory of population
_____ यांनी लोकसंख्याविषयक सिद्धांत मांडला.
- 4) The book Das capital is written by _____
दास कॅपिटल हा ग्रंथ _____ यांनी लिहिला.

5) _____gave importance to innovation in economic development.

आर्थिक विकासात नवप्रवर्तनाला _____ यांनी महत्त्व दिले.

B) Write the answer in one sentence (attempt all)

05

एका वाक्यात उत्तरे लिहा [सर्व अनिवार्य]

1) The concept of sustainable development was first proposed by?

चिरंतन विकास हि संकल्पना सर्वप्रथम कोणी मांडली?

2) Who thinks that a country is poor because it is poor.

देश गरीब असतो कारण तो गरीब असतो असे कोणाचे मत आहे?

3) In which book Adam smith written the Theory of economic development.

अॅडम स्मिथ यांनी आर्थिक विकासाचा सिद्धांत कोणत्या ग्रंथात मांडला?

4) Who proposed the theory of optimum population?

पर्याप्त लोकसंख्येचा सिद्धांत कोणी मांडला?

5) Which economic process is self-sufficient and fragmentary?

आर्थिक कोणती प्रक्रिया हि स्वयंपूर्ण व तुटक किंवा खंडित स्वरूपाची असते?

Q2

A) explain concepts / terms / units / events (any two)

10

(word limitation minimum 60 for each answer)

अ) संकल्पना/संज्ञा / घटक/घटना/स्पष्ट करा.(कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

1) Renewable natural resources?

नवीनीकरण करता येणारी नैसर्गिक संसाधने

2) Optimum population?

पर्याप्त लोकसंख्या ?

3) Concept of underdevelopment?

न्यून विकासाची संकल्पना?

- 4) Theory of Big push?
जोरदार धक्का सिद्धांत?

B) Write short answers (any two)

10

थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

- 1) Explain the role of agriculture in economics development.
आर्थिक विकासात कृषी ची भूमिका स्पष्ट करा?
- 2) Explain the role of micro-technology in agricultural development?
सूक्ष्म तंत्रज्ञानाची कृषी विकासातील भूमिका स्पष्ट करा?
- 3) Explain the model of economic growth of Ragnor Nurkses?
रॅगनर नकर्स यांचे आर्थिक वृद्धीची प्रारूप स्पष्ट करा?
- 4) Explain the role of service sector in economic development?
आर्थिक विकासात सेवा क्षेत्राची भूमिका स्पष्ट करा?

Q3 Write in detailed answer (any two)

20

सविस्तर उत्तर लिहा. (एक)

- 1) Explain Schumpeter's theory of economic development?
शुम्पीटर यांचा आर्थिक विकासाचा सिद्धांत स्पष्ट करा?
- 2) The stages of economics development of W.W.Rostows?
डब्ल्यू डब्ल्यू रोस्टो यांच्या आर्थिक बिकासाच्या अवस्था स्पष्ट करा?

Total No. of Printed Pages: 02

SUBJECT CODE NO: - Z-1349
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. S.Y. (Sem-IV)
Examination March / April - 2023
Economics - VII (Compulsory) (Public Finance)

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 50]

Please check whether you have got the right question paper.

N. B

- 1) All questions are compulsory.
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- 2) Use black and blue pen only.
- 2) फक्त निळ्या व काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- 3) Use pencil for diagrams.
- 3) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- 4) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
- 4) कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध

Q1 A) Fill in the Blanks (attempt all)

05

- 1) Principal of maximum social advantages was firstly propounded by _____
- 2) A _____ tax one which cannot be shifted or passed on.
- 3) Income tax is _____ tax.
- 4) The canon of economy of tax is propounded by _____
- 5) The canon of surplus of public expenditure is propounded by _____

अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- 1) महत्तम सामाजिक लाभाचे तत्व सर्वप्रथम _____ यांनी मांडले.
- 2) _____ कर असे असतात कि जे इतरांवर ढकलता येत नाहीत.
- 3) प्राप्तीकर हा _____ कर आहे.
- 4) _____ यांनी कराचे काटकसरीचे तत्व मांडले.
- 5) _____ यांनी सार्वजनिक खर्चाचे अधिक्याचे तत्व मांडले.

B) Answer in a sentence (attempt all)

05

- 1) Which country first implemented value added tax?
- 2) In which year did Dalton write the book 'Principles of public finance'?
- 3) What is meant by Revenue Deficit?
- 4) What is meant by tax shifting?
- 5) What is meant by Impact of taxation?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- 1) मूल्यवर्धित कराची सुरवात प्रथम कोणत्या देशाने केली?
- 2) डाल्टनने 'Principles of public finance' नावाचा ग्रंथ कोणत्या वर्षी लिहिला?
- 3) महसुली तुट म्हणजे काय?
- 4) कर संक्रमण म्हणजे काय?
- 5) कराघात म्हणजे काय?

Q2 A) explain concept / terms / units / events (any two)
(word limitation minimum 60 for each)

10

- 1) Public Goods
- 2) Direct taxes
- 3) Public Debt
- 4) Deficit Budget

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- 1) सार्वजनिक वस्तू
- 2) प्रत्यक्ष कर
- 3) सार्वजनिक कर्ज
- 4) तुटीचे अंदाजपत्रक

B) Attempt in short (any two)

10

(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Explain the importance of public finance.
- 2) Explain the principles of public expenditure.
- 3) Explain the merits of Indirect taxes.
- 4) Write the component of union budget.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- 1) सार्वजनिक वित्ताचे म्हतव सांगा.
- 2) सार्वजनिक खर्चाची तत्वे स्पष्ट करा.
- 3) अप्रत्यक्ष कराचे गुण स्पष्ट करा.
- 4) केंद्रीय अंदाजपत्रकाचे घटक लिहा

Q3 Answer in detail (any one)

20

(word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) What is mean by Indirect tax? Explain the merits and demerits of indirect taxes.
- 2) State the sources and causes of public debt.

सविस्तर उत्तरे लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- 1) अप्रत्यक्ष कर म्हणजे काय? अप्रत्यक्ष कराचे गुण दोष स्पष्ट करा.
- 2) सार्वजनिक कर्जाची कारणे आणि स्रोत सांगा.

Total No. of Printed Pages: 3

SUBJECT CODE NO: - Z-1350
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. S.Y. (Sem-IV)
Examination March / April - 2023
Economics - VIII (Compulsory) (Statistical Methods)

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 50]

Please check whether you have got the right question paper.

N. B

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black and blue pen only
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- 2) फक्त निळ्या व काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- 3) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- 4) कोणतेही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध

Q1

A. Fill in the blanks (attempt all)

5

- 1) "Statistics is a science of counting". This definition is given by -----
- 2) Mode is denoted by ----- Letter.
- 3) Highest Value- Lowest Value = -----
- 4) Correlation coefficient is denoted by ----- English Letter.
- 5) The Index Number of base year is always-----

अ) रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- 1) "सांख्यिकी हे मापनाचे शास्त्र आहे" हि व्याख्या ----- ने दिली आहे.
- 2) बहुलक ----- या अक्षराने दर्शविले जाते.
- 3) सर्वात मोठे मूल्य - सर्वात लहान मूल्य = -----
- 4) सहसंबंध गुणक ---- या इंग्रजी अक्षराने दर्शविला जातो.
- 5) आधार वर्षाचा निर्देशांक नेहमी ---- असतो.

5

B. Answer in a sentence (attempt all)

- 1) Who is the father of Indian Statistics?
- 2) Whose Index number is called as Ideal Index Number?
- 3) What is Range? It highest value of series =30 and Lowest =20
- 4) Who introduced the concept of standard deviation?
- 5) Who developed Index Number Technique?

ब. एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- 1) भारतीय सांख्यिकी शास्त्राचा जनक कोण आहे?
- 2) कोणाच्या निर्देशांकाला आदर्श निर्देशांक म्हणतात?
- 3) जर मालिकेतील सर्वाधिक मूल्य =30 आणि सर्वात कमी मूल्य =20 असेल तर विस्तार किती?

- 4) प्रमाप विचलनाची संकल्पना कोणी मांडली ?
5) निर्देशांक हे तंत्र कोणी विकसित केले?

Q2 A. Explain concept/ Terms/ units/ events (Any two) 10
(Word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Primary data
2) Base year
3) Calculate median from the following data.

X:	5	10	15	20	25
Y:	3	7	8	2	10

- 4) Calculate Fisher's Ideal Index Number from the following data.
If $\sum p_0 q_0 = 168$; $\sum p_1 q_0 = 312$;
 $\sum p_0 q_1 = 132$; $\sum p_1 q_1 = 258$

अ. संकल्पना/ संज्ञा/ घटक/ घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- 1) प्राथमिक माहिती
2) पायाभूत वर्ष
3) खालील माहितीच्या आधारे मध्यगा काढा.

X:	5	10	15	20	25
Y:	3	7	8	2	10

- 4) खालील मुल्याच्या आधारे फिशर यांचा आदर्श निर्देशांक काढा. जर
 $\sum p_0 q_0 = 168$; $\sum p_1 q_0 = 312$;
 $\sum p_0 q_1 = 132$; $\sum p_1 q_1 = 258$

B. Attempt in short (Any two) 10
(Word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Explain the Merits of range.
2) Explain the demerits of Arithmetic Mean.
3) Calculate Coefficient of variation from the following data.
 $IF: N = 10$, $\sum dx^2 = 7294$, $\sum dx = -120$
Mean (\bar{x}) = 38
4) Find out Karl Pearson's coefficient of correlation from the following value.
 $IF N = 10$ $\sum dx dy = 333$, $\sum dx = 6$
 $\sum dy = 13$, $\sum dx^2 = 318$ $\sum dy^2 = 377$

ब. थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

- 1) विस्ताराचे गुण स्पष्ट करा.
2) गणित माध्यमाचे दोष स्पष्ट करा.

- 3) खालील संख्यांचा विचरण गुणक काढा.
जर : $N = 10$, $\Sigma dx^2 = 7294$, $\Sigma dx = -120$
Mean (\bar{x}) = 38

- 4) खालील मुल्यांच्या आधारे कार्ल पिअर सनचा सहसंबंध गुणक काढा.

$$\text{जर } N = 10 \quad \Sigma dx dy = 333, \quad \Sigma dx = 6 \\ \Sigma dy = 13, \quad \Sigma dx^2 = 318, \quad \Sigma dy^2 = 377$$

Q3 Answer in detail (any one)

20

(word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) What is Co-relation of Coefficient?
- 2) Explain types and properties of Correlation of Coefficient.
- 3) Calculate Fisher's Ideal Index Number from the following data.

Commodities	Base year		Current year	
	Price	Quantity	Price	Quantity
A	10	5	15	4
B	12	6	16	3
C	8	9	10	5
D	6	3	9	3

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा 200 शब्द)

- 1) सहसंबंध गुणक म्हणजे काय? सहसंबंध गुणकाचे प्रकार व गुणधर्म स्पष्ट करा.
- 2) खालील माहितीवरून फिशरचा आदर्श निर्देशांक काढा.

वस्तू	आधार वर्ष		चालू वर्ष	
	किंमत	संख्या	किंमत	संख्या
A	10	5	15	4
B	12	6	16	3
C	8	9	10	5
D	6	3	9	3

Total No. of Printed Pages: 2

SUBJECT CODE NO: - Z-1319
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. T.Y. (Sem-V)
Examination March / April - 2023
Economics - IX International Economics (Compulsory)

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 50]

N. B

Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use blue or black pen only.
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of any sign, attracting is prohibited.
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- 2) फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनाचा वापर करावा
- 3) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- 4) कोणतीही लक्ष वेधक खूण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q1 A) Fill in the blanks (Attempt all)

05

- 1) Trade in between two countries is called as _____ trade.
- 2) WTO was established in _____.
- 3) Comparative cost theory introduced by _____.
- 4) New Economic Policy of India implemented Since _____ year.
- 5) Adam Smith written his famous book named as _____.

अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- 1) दोन देशात होणाऱ्या व्यापाराला _____ व्यापार म्हणतात.
- 2) जागतिक व्यापार संघटनेची (WTO) ची स्थापना _____ मध्ये झाली.
- 3) तुलनात्मक व्यय सिद्धांत _____ यांनी मांडला.
- 4) _____ साली भारतात नविन आर्थिक धोरण सुरू झाले.
- 5) अँडम स्मिथ यांनी _____ हा प्रसिद्ध ग्रंथ लिहीला.

B) Answer in one sentence (Attempt all)

05

- 1) State the two assumptions of Heckscher–Ohlin's international trade theory.
- 2) State the definition of terms of trade.
- 3) state the definition of Devaluation of rupee.
- 4) what is meant by gains from trade?
- 5) What is free trade?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- 1) हेक्शर - ओहीलीनच्या आंतरराष्ट्रीय व्यापार सिद्धांताची दोन गृहीते सांगा.
- 2) व्यापार अटची व्याख्या सांगा.
- 3) रूपयाच्या अवमुल्याची व्याख्या सांगा.
- 4) व्यापारातील लाभ म्हणजे काय ?
- 5) मुक्त व्यापार म्हणजे काय?

Q2 A) Explain concept/terms/events (any two)

10

(word limit 60 per answer)

- 1) Absolute advantage
- 2) International Trade
- 3) Opportunity cost
- 4) Import Tariff

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

- 1) केवल लाभ
- 2) आंतरराष्ट्रीय व्यापार
- 3) वैकल्पिक खर्च
- 4) आयात प्रशुल्क

B) Attempt in short (any two)

10

(Word limit 60 per answer)

- 1) Which are the causes of disequilibrium in Balance of Payment?
- 2) Describe the merits of international trade.
- 3) State the limitation's Heckcher – Ohlin theory.
- 4) Explain the Types of Tariffs.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- 1) व्यवहारातील असंतुलनाची कारणे कोणती?
- 2) आंतरराष्ट्रीय व्यापाराचे फायदे विशद करा.
- 3) हेक्चर - ओहलीन सिद्धांताच्या मर्यादा सांगा.
- 4) प्रशुल्काचे प्रकार स्पष्ट करा.

Q3 Answer in detail (any one)

20

- 1) Critically examine the Ricardian Theory of Comparative Advantage.
- 2) Trade as an engine of economic growth, Discuss.

सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक)

- 1) रिकार्डो यांच्या तुलनात्मक लाभ सिद्धांताचे टिकात्मक परीक्षणे करा.
- 2) 'व्यापार हे आर्थिक विकासाचे इंजिन आहे' चर्चा करा.

Total No. of Printed Pages: 2

SUBJECT CODE NO: - Z-1320
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. T.Y. (Sem-V)
Examination March / April - 2023
Economics - X Agricultural Economics (Compulsory)

[Time:1:30 Hours]

[Max. Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

N. B

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black and blue pen only.
- 3) Use Pencil for diagrams.
- 4) Use of any signs, attracting attentions is Prohibited.
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- 2) फक्त काळ्या व निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- 3) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- 4) कोणतीही लक्ष्यवेधक व सांकेतिक खुण करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q1 A) Fill in the blanks (attempt all)

5

- 1) India has an area of ---- million hectares in global terms.
- 2) Contract farming was first started in India in the year _____.
- 3) _____ is known as the father of Green Revolution in India?
- 4) The size of holding area is seen as _____ hectares in Maharashtra in the year 2010-11.
- 5) Food Security Scheme was launched in Maharashtra on _____.

अ) रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य) :

- 1) जागतिक पातळीवर विचार केल्यास भारताचे क्षेत्रफळ _____ दशलक्ष हेक्टर आहे.
- 2) भारतात करार शेतीची सुरुवात सर्वात प्रथम _____ या वर्षी झाली.
- 3) _____ यांना भारतीय हरित क्रांतीचे जनक म्हणून ओळखले जाते.
- 4) महाराष्ट्रात 2010-11 या वर्षात धारण क्षेत्राचा आकार _____ हेक्टर दिसून येतो.
- 5) महाराष्ट्रात अन्नसुरक्षा योजनेची अमलबजावणी _____ ला झाली.

B) Answer in a sentence (attempt all):

5

- 1) When was micro irrigation launched?
- 2) When was Antyodaya Anna Yojana (AAY) Scheme launched?
- 3) which sector is known as backbone of Indian Economy?
- 4) What is meant by agricultural Productivity?
- 5) When was the intensive agriculture District program start?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य) :

- 1) सुक्ष्म सिंचन कधी सुरु झाले?
- 2) अंत्योदय अन्न योजना कधी सुरु केली गेली?
- 3) भारतीय अर्थव्यवस्थेचा कणा म्हणून कोणते क्षेत्र ओळखले जाते ?
- 4) शेतीची उत्पादकता म्हणजे काय?
- 5) सधन कृषी जिल्हा कार्यक्रम कधी सुरु झाला?

Q2 A] Explain concepts/terms/units/events (any two):

10

- 1) Linkages between the agriculture sector and Industrial sector.
- 2) Sustainable agriculture
- 3) Food security
- 4) Globalization

अ) संज्ञा / संकल्पना / घटक / घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन) :

- 1) कृषी क्षेत्र आणि उद्योग क्षेत्रातील परस्पर संबंध
- 2) शाश्वत (चिरंतन) शेती
- 3) अन्न सुरक्षितता
- 4) जागतिकीकरण

B] Attempt in short (any two):

10

- 1) Explain the recent trends in agricultural growth.
- 2) State the objectives of Agricultural Price Policy.
- 3) 'Unemployment in rural economy, Discuss.
- 4) What are the Problems of Dry land farming?

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) :

- 1) कृषी विकासातील अलिकडील कल स्पष्ट करा.
- 2) कृषी मुल्य धोरणाचे उद्दिष्टे सांगा.
- 3) 'ग्रामीण अर्थव्यवस्थेतील बेकारी, चर्चा करा.
- 4) कोरडवाहू शेतीच्या समस्या काय आहेत?

Q3 Answer in detail (any one):

20

- 1) What are the factors determining size of holding?
- 2) Explain the Kinds of Agricultural subsidies.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक) :

- 1) धारण क्षेत्राचा आकार ठरविणारे घटक कोणते आहेत?
- 2) कृषी अनुदानांचे प्रकार स्पष्ट करा.

Total No. of Printed Pages: 2

SUBJECT CODE NO: - Z-1339
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. T.Y. (Sem-VI)
Examination March / April - 2023
Economics - XIII Research Methodology -

[Time:1:30 Hours]

[Max. Marks: 50]

Please check whether you have got the right question paper.

N. B

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black or blue ink pen only
- 3) Use of any sing attracting attention is prohibited.
- 1) सर्व प्रश्न सोडवणे अनिवार्य आहे
- 2) फक्त काळ्या किंवा निळ्या शाईच्या पेनचाच वापर करा
- 3) कोणीतही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे

- Q1 A) Fill in the blank (attempt all) 5
- 1) is the first step of research process
 - 2) is the types of research seeks immediate and practical results.
 - 3) Research in social science are related to
 - 4) Statistical day is celebrated in India dated on
 - 5) Government report are the source of data
- अ) रिकाम्या जगा भरा (सर्व अनिवार्य) 5
- 1) ही संशोधन प्रक्रियेतील पहिली पायरी आहे
 - 2) या प्रकारचे संशोधन त्वरित आणि व्यावहारिक निकाल शोधते
 - 3) सामाजिक शास्त्रातील संशोधन शी संबंधित असते
 - 4) भारतात संखिकी दिवस या तारखेला साजरा केला जातो
 - 5) शासकीय अहवाल हा माहितीचा सत्रांत असतो
- B) Answer in a sentence (Attempt all) 5
- 1) How many are the main types of data collection method?
 - 2) Which diagram being useful for presenting if the date is in percentage
 - 3) What is mean by concept
 - 4) How many types of ideal research design?
 - 5) Which are the sources of secondary data
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य) 5
- 1) माहिती संकलणाचे मुख्य प्रकार किती आहेत
 - 2) जर माहिती टक्केवारीत असेल तर सदरीकरणासाठी कोणती आकृती उपयुक्त ठरते
 - 3) संकल्पना म्हणजे काय
 - 4) आदर्श संशोधन आराखड्याचे प्रकार किती आहेत
 - 5) दुय्यम माहितीचे स्रोत कोणते आहेत

- Q2 A) Explain concepts / terms / units / events (any two) 10
 [Word limitation minimum 60 for each]
 1) Discrete series 2) Research report
 3) Deduction method 4) Description research
- अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना / स्पष्ट करा 10
 (शब्द मर्यादा - कमीतकमी ६० प्रत्येकी)
 १) खंडित मालिका २) संशोधन अहवाल
 ३) निगमन पद्धत ४) वर्णनात्मक संशोधन
- B) Attempt answer in short (any two) 10
 [Word limitation minimum 60 for each]
 1) Discuss the require qualities of research
 2) What are the merits of interview method of data collection ?
 3) What are the disadvantages of questionnaire technique?
 4) Explain the importance and utility of secondary data
- ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) 10
 (शब्द मर्यादा - कमीतकमी ६० प्रत्येकी)
 १) संशोधनाकडे आवश्यक असणाऱ्या गुणांवर चर्चा करा
 २) माहिती संकलणाच्या मुलाखत तंत्र पद्धतीचे गुण काय आहेत
 ३) प्रश्नावली तंत्राचे दोष काय आहेत
 ४) दुय्यम माहितीचे महत्व आणि उपयोग विषद करा
- Q3 Answer in detail (any one) 20
 (Word limitation – minimum 200)
 1) Discuss in detail the significance of research in social science
 2) Explain the steps of scientific research in social sciences
- सविस्तर उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)
 (शब्द मर्यादा कित कमी २००)
 १) सामाजिक शास्त्रातील संशोधनाचे महत्व यावर सविस्तर चर्चा करा
 २) सामाजिक शास्त्रातील संशोधनाच्या पायऱ्या विषद करा

Total No. of Printed Pages: 02

SUBJECT CODE NO: - Z-1341
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. T.Y. (Sem-VI)
Examination March / April - 2023
Economics - XIV Industrial Economics

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 50]

Please check whether you have got the right question paper.

N. B

- 1) All questions are compulsory.
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- 2) Use black or blue pen only.
- 2) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- 3) Use pencil for diagrams.
- 3) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- 4) Use of any sign, attracting attention is prohibited.
- 4) कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q1 A) Fill in the blanks (attempt all)

05

- 1) Labour coefficient = $\frac{\text{.....}}{\text{Locational weight}}$
- 2) In India Joint sector started after _____ Industrial Policy.
- 3) _____ sectors objectives is not earn profit.
- 4) Cotton textile Industry started at Mumbai in _____ year.
- 5) Before 1932, there were only _____ sugar factories in India.

अ) रिकाम्या जागा भरा.(सर्व अनिवार्य)

- 1) श्रम गुणांक = $\frac{\text{.....}}{\text{स्थानिय भार}}$
- 2) भारतात _____ च्या औद्योगिक धोरणानंतर संयुक्त क्षेत्राची सुरवात झाली.
- 3) _____ क्षेत्राचा उद्देश नफा कमविणे नसतो.
- 4) _____ या वर्षी मुंबई येथे कापड उद्योग सुरु झाला.
- 5) १९३२ पूर्वी भारतात फक्त _____ साखर कारखाने होते.

B) Answer in one sentence (attempt all)

05

- 1) In which year sugar development fund establish in India?
- 2) What is full form of MNC's?
- 3) Which method use by Webber to explain the theory of Industrial location.
- 4) In which year first Industrial policy was announced in India?
- 5) What is meant by cottage Industry?

ब)एका वाक्यात उत्तरे लिहा.(सर्व अनिवार्य)

- 1) भारतात साखर विकास निधीची स्थापना कोणत्या वर्षी करण्यात आली?
- 2) MNC's चे पूर्ण रूप काय आहे?
- 3) वेबर यांनी औद्योगिक स्थानियीकरणाच्या सिद्धांताच्या स्पष्टीकरणासाठी कोणत्या पद्धतीचा वापर केला?
- 4) भारतातील पहिले औद्योगिक धोरण कोणत्या वर्षी जाहीर करण्यात आले होते?

5) कुटीरोद्योग म्हणजे काय?

Q2 A) explain concepts / terms / units / events (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

10

- 1) Agro based Industry
- 2) Public Sector
- 3) Location of Industries
- 4) Regional Imbalance

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा.

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- 1) कृषी आधारित उद्योग
- 2) सार्वजनिक क्षेत्र
- 3) उद्योगांची स्थाननिश्चिती
- 4) प्रादेशिक असमतोल

10

B) Attempt in short (any two)

(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Write problems on Sugar Industries.
- 2) Write merits on Multi National Companies.
- 3) Explain the problems on private sector.
- 4) Explain the role of Agriculture in economic development.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- 1) साखर उद्योगांच्या समस्या लिहा.
- 2) बहुराष्ट्रीय कंपन्यांचे गुण लिहा.
- 3) खाजगी क्षेत्राच्या समस्या स्पष्ट करा.
- 4) आर्थिक विकासात कृषीची भूमिका स्पष्ट करा.

Q3 Answer in detail (any one)

20

(word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) Write the progress and problems of cotton textile Industries in India.
- 2) Explain the Sargent Florence's theory or Industrial location.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- 1) भारतातील सुती कापड उद्योगांची प्रगती आणि समस्या लिहा.
- 2) सार्जन्ट फ्लोरेन्स यांचा औद्योगिक स्थानिकीकरणाचा सिद्धांत स्पष्ट करा.